

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a HRVATSKI SABOR

U Zagrebu, 22. siječnja 2026. godine

**PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA**

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o otocima, P.Z. br. 184

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o otocima, drugo čitanje, P.Z. br. 184 - predlagateljica: Vlada Republike Hrvatske podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman 1.

U članku 19. stavku 1. iza posljednje mjere dodaje se nova mjera koja glasi:

„- predškolski, osnovni i srednjoškolski odgoj i obrazovanje.“

Obrazloženje:

Ovim amandmanom proširuje se popis mjera dodavanjem predškolskog, osnovnog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kao područja od posebnog interesa. Time se prepoznaje ključna uloga obrazovnog sustava u zadržavanju stanovništva na otocima te osiguravanju jednakog pristupa obrazovanju za djecu i mlade, neovisno o mjestu stanovanja. Uvrštavanje obrazovanja omogućuje sustavno planiranje i provedbu mjera usmjerenih na demografsku revitalizaciju otoka.

Amandman 2.

U članku 24. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Otočani imaju pravo na povlašteni javni pomorski prijevoz (brzobrodske linije) kada te linije nisu ugovorene kao javna usluga, a radi osiguravanja dnevnih migracija otočana uz uvjet sufinanciranja najmanje jednog jutarnjeg polaska na kopno i dolaska na otok s kopna te povratak s kopna na otok i povratak na kopno u popodnevnim satima.“

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Obrazloženje:

Potreba za mobilnošću stanovništva između otoka i kopna sve je veća. Otočani svakodnevno putuju na posao, učenici i studenti na školovanje, a mnogi moraju ići na kopno radi liječnika i specijalista kojih na otocima nema. S druge strane, stručnjaci i radna snaga s kopna često dolaze na otoke, jer otočne zajednice kronično pate od nedostatka kadrova.

Današnji tempo života sve je brži, a sustav javnog prijevoza, temeljen gotovo isključivo na trajektima, postaje premalen i prespor. Svakodnevno višesatno putovanje iscrpljuje ljude, skraćuje njihovo slobodno vrijeme i čini život na otoku težim.

Zbog toga je nužno subvencionirati barem jedan jutarnji odlazak i povratak istoga dana brzobrodskim linijama, jer upravo one omogućuju dnevne migracije koje su temelj opstanka otočnih zajednica.

Mjera predviđena ovim amandmanom mora vrijediti za sve otoke, a ne selektivno, kako bi se spriječila diskriminacija među otočanima.

Amandman 3.

U članku 32. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ministarstvo jednom godišnje raspisuje javni poziv za dodjelu financijskih sredstava jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za poticanje zapošljavanja na temelju sljedećih mjera:

- Uvođenje beneficiranog radnog staža za liječnike, medicinske sestre, farmaceute i ostale zdravstvene djelatnike koji kontinuirano rade na otocima,
- Novčane potpore kod osnivanja/preuzimanja ordinacije, potpore za doprinose, najam prostora, opreme i sl.
- Donošenje programa stipendiranja studenata uz obavezu povratka i rada u duljini trajanja stipendije,
- Povećanje osnovne plaće od najmanje 20 posto za zdravstvene radnike koji žive i rade na otocima,
- Isplatu plaće u primarnoj zdravstvenoj zaštiti kao da je prijavljen maksimalni broj pacijenata,
- Osiguranje službenih ili subvencioniranih stanova zdravstvenom i medicinskom kadru putem sporazuma između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, nadležnih županija koji upravljaju domovima zdravlja i jedinica lokalne samouprave o stavljanju na raspolaganje praznih stanova u njihovom vlasništvu,
- Subvencioniranje najamnina i troškova smještaja za zdravstveni i medicinski kadar koji nemaju osigurano stanovanje na otoku.“

Obrazloženje:

Zakon samo deklarativno navodi „razvoj zdravstvene zaštite“ kao cilj, ali ne predviđa nikakve konkretne mehanizme za njegovo ostvarenje. Nema metoda za privlačenje novoga kadra na otocima jer za popunjavanje novog zdravstvenog i medicinskog kadra na otocima treba strategija i plan te suradnja sa međuresornim ministarstvima.

U Konačnom prijedlogu zakona o otocima nema obvezujućih standarda dostupnosti usluga (ambulate, hitna pomoć, ljekarne), poticaja za zapošljavanje liječnika i medicinskog osoblja na otocima, razvoja telemedicine, mobilnih ambulanti i brodica hitne pomoći, koordinacije s planovima Ministarstvom zdravstva.

Upravo je nedostatak zdravstvene infrastrukture i kadra jedan od ključnih razloga iseljavanja s otoka, pa je ovo vrlo ozbiljan propust koji se nastoji riješiti ovim amandmanom.

Amandman 4.

Iza članka 33. dodaje se novi članak 33.a koji glasi:

„Predškolski, osnovni i srednjoškolski odgoj i obrazovanje

Ministarstvo jednom godišnje raspisuje javni poziv za dodjelu financijskih sredstava jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za poticanje zapošljavanja na temelju sljedećih mjera:

- Uvođenje beneficiranog radnog staža za odgojitelje, učitelje i ostale djelatnike sustava obrazovanja koji kontinuirano rade na otocima,
- Donošenje programa stipendiranja studenata uz obavezu povratka i rada u duljini trajanja stipendije,
- Povećanje osnovne plaće od najmanje 20 posto za djelatnike sustava obrazovanja koji žive i rade na otocima,
- Osiguranje službenih ili subvencioniranih stanova kadru sustava obrazovanja putem sporazuma između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, nadležnih županija i jedinica lokalne samouprave o stavljanju na raspolaganje praznih stanova u njihovom vlasništvu,
- Subvencioniranje najamnina i troškova smještaja za kadar sustava obrazovanja koji nema osigurano stanovanje na otoku.“

Obrazloženje:

Dodavanjem novog članka 33.a uvodi se poseban, cjelovit sustav mjera za poticanje zapošljavanja u predškolskom, osnovnom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju na otocima.

Time se odgovara na dugogodišnji problem nedostatka odgojno-obrazovnog kadra, koji izravno utječe na kvalitetu života i odluke obitelji o ostanku na otocima. Predložene mjere omogućuju stabilnost obrazovnog sustava, povećavaju dostupnost obrazovanja te doprinose demografskoj i društvenoj održivosti otočnih zajednica.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić